

Yttrande angående Remiss av Europeiska kommissionens förslag till Förordningen om industriell acceleration och omställning (Industrial Accelerator Act, COM (2026/956))

Sammanfattning

- Energimyndigheten anser att det är viktigt att säkerställa att förslagen som rör tillståndsprocesser går i linje med annan beslutad och föreslagen EU-lagstiftning samt nationell lagstiftning.
- Energimyndigheten anser att förslaget gällande krav på unionsursprung eller lågt koldioxidavtryck vid offentlig upphandling eller stöd kan vara gynnsamt för svenska företag inom berörda sektorer. Förslaget bidrar till att öka efterfrågan på dessa produkter, vilket ökar möjligheten för svenska företag att realisera sina omställningsplaner.
- Energimyndigheten konstaterar samtidigt att förslaget om krav på unionsursprung och lågt koldioxidavtryck vid offentlig upphandling eller stöd riskerar att bli kostnadsdrivande, vilket kan påverka energiomställningen negativt. Energimyndigheten vill därför understryka vikten av att regelverket för unionsursprung är väl avvägt, transparent, tydligt och enkelt att implementera.
- Energimyndigheten **avstyrker** att kommissionen i delegerade akter ska kunna ändra definitioner av produkter med lågt koldioxidavtryck då det kan ha stor påverkan på industrin i de olika medlemsstaterna. Energimyndigheten menar att det kan vara mer lämpligt att kommissionen gör ändringar i genomförandeakter som är en mer öppen och transparent väg.

- Energimyndigheten **tillstyrker** förslagen gällande krav vid utländska direktinvesteringar. Förslagen omfattar investeringar i ett fåtal specifika sektorer av strategisk betydelse där EU behöver bygga upp industriell kapacitet, vilket Energimyndigheten anser vara motiverat.
- Energimyndigheten **avstyrker** att medlemsstaterna ska utnämna minst en industriell accelerationszon på sitt territorium tolv månader efter att förordningen träder i kraft. Energimyndigheten anser att det inte ska vara obligatoriskt för medlemsstaterna att utnämna accelerationszoner då det bland annat kan ha påverkan på utbyggnaden av energiinfrastruktur.

Energimyndighetens ställningstagande

Sverige är idag ledande i utvecklingen av hållbara energilösningar och är rankad som EU:s mest innovativa land 2025. Sverige placerade sig som Europas fjärde största mottagarland för utländska direktinvesteringar 2024. Det är en position som Sverige tagit genom satsningar på forskning och innovation, utbyggnaden av fossilfri el till konkurrenskraftiga priser och en industri som driver omställning. Energimyndigheten stödjer EU-kommissionens ambitioner att stärka industrins omställning och produktion i EU samt minska unionens strategiska beroenden av vissa nettonolltekniker som behövs för energi- och klimatomställningen. Energimyndigheten bedömer att svensk industri är väl positionerad och kan stå sig väl i konkurrensen om produktion och investeringar.

Kapitel 2: Möjliggörande förutsättningar för industriell produktion och minskade utsläpp

Energimyndigheten anser att det är viktigt att säkerställa att förslagen som rör tillståndsprocesser och tidsfrister går i linje med annan beslutad och föreslagen EU-lagstiftning samt nationella förslag som bildandet av en Miljöprövningsmyndighet.¹

Tillståndsprocesser har stor betydelse för industrins investeringar och omställning men ansökningar och prövningar kan vara olika komplexa beroende på projekt. Tidsfrister för tillståndsprövning bör ta hänsyn till detta. Energimyndigheten vill uppmärksamma att kommissionen i förslaget hänvisar till icke-beslutade förslag till förordningar, vilket myndigheten anser är problematiskt då den slutliga utformningen av förenklade tillståndsprocesser inte

¹ Artikel 5. Bestämmelserna i denna artikel ska inte tillämpas när regler för att effektivisera de administrativa processerna och tillståndsförfarandena har fastställts i andra unionsrättsakter för specifika industriella tillverkningssektorer. Förslag om en kontaktpunkt är en återkommande modell från kommissionen. Det finns exempelvis även i Net Zero Industry Act, NZIA, och förordningens artikel om regulatoriska sandlådor för nettonolltekniker. Vinnova har i uppdrag att ta fram förslag kring inrättandet av en kontaktpunkt som ska ta emot ansökningar om regulatoriska sandlådor. I Sverige pågår bildandet av en ny Miljöprövningsmyndighet för snabbare och enklare tillståndsprocesser som behöver förhålla sig till flera förslag som kommit från EU om snabbare tillståndsprocesser. NZIA har även artiklar om förenklade tillståndsförfaranden för till exempel solenergiteknik och kärnkraft och tidsfrister för prövning. Tidsfrister finns även i det reviderade förnybartdirektivet, REDIII, och förordningen om kritiska råmaterial, CRMA. Även i det kraftnätspaket, European Grids Package, som presenterades i december 2025 gick kommissionen fram med förslag om snabbare tillståndsprocesser.

går att förutspå.² Energimyndigheten vill betona vikten av samverkan mellan kontaktpunkten och prövningsmyndigheterna för att kunna leverera bedömningar om tillstånd under de tidsfrister som EU-förordningarna sätter. Tillräckliga resurser behöver säkerställas för koordinering, myndighetssamverkan samt kompetens- och kunskapsöverföring.

Kapitel 3: Krav på unionsursprung och lågt koldioxidavtryck för utpekade produkter i offentliga upphandlingar och offentliga stöd

Energimyndighetens anser att förslaget rörande offentlig upphandling och offentliga stöd kan vara gynnsamt för svenska företag som producerar och utvecklar produkter med lågt koldioxidavtryck. Kommissionens förslag syftar till att skapa en marknad för dessa produkter, vilket ska bidra till att industriföretag gör de investeringar som krävs för att ställa om sin produktion i mer klimatvänlig riktning. Energimyndigheten bedömer att förslaget kan bidra till att svenska industriföretag i de berörda sektorerna genomför sina omställningsplaner. I den fortsatta beredningen är det därför viktigt med dialog med svenska aktörer.

Kommissionen vill ha befogenheter att i delegerade akter ändra vad som anses vara en produkt med lågt koldioxidavtryck eller med unionsursprung. Användning av delegerade akter kan i vissa fall vara motiverat, exempelvis i frågor som inte är av politisk karaktär. Energimyndigheten anser dock att ändringar av definitioner och ursprung kan ha så pass stor påverkan på enskilda medlemsstaters industrier att regleringen bör göras i form av genomförandeakter. På så sätt får medlemsstater och andra intressenter möjlighet att lämna synpunkter på ändringar. Energimyndigheten avstyrker därför förslaget att kommissionen ska ha denna möjlighet i delegerade akter.

Energimyndigheten vill även framhålla att det hade varit önskvärt med en mer utförlig konsekvensanalys av förslagen. Produkter består ofta av delar från flera länder och är i många fall integrerade i komplexa, internationella värdekedjor. Utan internationella regelverk för bedömning av koldioxidutsläpp eller utvecklade system för ursprungsmärkning riskerar förslaget att bli svårt att genomföra på ett effektivt sätt. Det blir därför viktigt att säkerställa att kraven blir väl avvägda och träffsäkra och inte leder till oproportionellt stor administrativ börda. Detta blir särskilt viktigt i ljuset av annan EU-lagstiftning med liknande krav. Konsekvenserna av förslaget bör analyseras samlat tillsammans med krav på kriterier för resiliens och hållbarhet som gäller enligt artikel 28 förordning (EU) 2024/1735, Net Zero Industry Act (NZIA).

Ytterligare krav vid stödgivning har en påverkan för mottagaren av offentligt stöd. Kraven behöver vara enkla att implementera för att inte utgöra ett hinder för de aktörer som söker stöd och skapar efterfrågan på dessa produkter.

² Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the establishment of European Business Wallets
COM/2025/838 final, Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on speeding-up environmental assessments, 10 Dec 2025

Kapitel 4: Utländska direktinvesteringar

Energimyndigheten tillstyrker förslagen gällande krav vid utländska direktinvesteringar. Förslaget omfattar investeringar i ett fåtal specifika sektorer av strategisk betydelse där EU behöver bygga upp industriell kapacitet, vilket Energimyndigheten anser vara motiverat. Kommissionen vill säkerhetsställa att utländska direktinvesteringar i framväxande strategiska sektorer adderar värde till unionens ekonomi och samhällen. De regleringar som föreslås av kommissionen motiveras med att liknande regleringar finns i andra länder, eller historiskt har använts för att bygga upp industriellt kunnande.

Energimyndigheten anser att kommissionens ansatser är viktiga, inte minst givet det behov som finns inom EU av uppbyggnad på de berörda områdena – batteriteknologi, elektriska fordon, solceller samt kritiska råmaterial³. På senare år har EU:s strategiska beroenden, och därmed också utsatthet uppmärksamats, och en rad EU-lagstiftningar har kommit på plats i syfte att börja komma till rätta med detta, bland annat NZIA och CRMA. De regleringar som föreslås av kommissionen i IAA måste ses i ljuset av en stark förändrad geopolitisk och geoeconomisk omvärld, och behovet av ett gemensamt förhållningssätt till investeringar i dessa sektorer. EU behöver bygga industriell kapacitet inom dessa sektorer som är viktiga för energi- och klimatomställningen.

Kapitel 5: Industriella accelerationsområden

Energimyndigheten avstyrker att medlemsstaterna enligt artikel 25 ska utnämna minst en så kallad industriell accelerationszon på sitt territorium tolv månader efter att förordningen träder i kraft. Energimyndigheten anser att det inte ska vara obligatorisk för medlemsstaterna att utnämna accelerationszoner, då det kan få betydande konsekvenser för andra delar av samhället.

Energimyndigheten anser att kommissionens förslag om accelerationszoner väcker frågan om det är konkurrensneutralt och samhällsekonomiskt effektivt att vissa områden ska premieras, och om detta väsentligt kan missgynna företag utanför de utpekade zonerna. Det bör tydliggöras om utnämmandet av en accelerationszon kan omfatta redan etablerade industrikluster eller om det enbart avser nyetableringar. Kommuner arbetar redan, inom ramen för sitt planarbete och sitt tillväxtfrämjande arbete, med att skapa attraktiva områden för företagsetableringar, där utveckling av elnäten är en viktig parameter för industrin. Kommissionen vill att nätutvecklingsplaner tar hänsyn till accelerationszonerna, men det kan enligt Energimyndigheten innebära att ett eller flera avgränsade områden kan få en oproportionerligt hög påverkan på den nationella planeringen och utbyggnaden av energiinfrastruktur. Sverige har en historiskt väl utvecklad tillverkningsindustri som vägt in många parametrar vid sin lokalisering.

³ artikel 17.2 a-d

Specifika synpunkter

I artikel 5 kan det eventuellt behöva tydliggöras om “comprehensive decision” innebär att kontaktpunkten ska fatta ett samlat myndighetsbeslut eller enbart sammanställa alla prövningsinstansers enskilda beslut.⁵ Energimyndigheten välkomnar i artikel 6.2 att kommissionen hänvisar till att projekt för minskade koldioxidutsläpp inom energiintensiva industrier i tillståndsgivning ska betraktas som strategiska projekt i enlighet med den föreslagna förordningen om *Förordningen om snabbare tillståndsprocesser*⁴.

Energimyndigheten vill särskilt uppmärksamma hänvisningen i artikel 6.2 till Annexet i *Förordningen om snabbare tillståndsprocesser* där punkt 2 berör så kallat “tyst godkännande” i de fall tidsfrister för prövningar av ansökningar inte kan hållas. Långsam handläggning kan som huvudregel inte ligga till grund för att bevilja ett tillstånd enligt svensk rätt, det framgår av *Promemoria Avvikande från tyst godkännande om en myndighet inte har prövat en tillståndsansökan enligt EU:s förordning om gigabitinfrastruktur*.⁵ I Promemorian lämnas förslag på hur Sverige övergångsvis kan avvika från bestämmelsen i den förordningen. Det finns vissa undantag från “tyst godkännande” i Annexet till *Förordningen om snabbare tillståndsprocesser*, det rekommenderas att det följs upp hur förhandlingarna av förordningen om snabbare tillståndsprocesser faller ut för svensk rättstillämpning. Förtydliganden av vad som kan anses vara ett “allmänt intresse” i samma Annex kan behöva övervägas.

Energimyndigheten anser att det är viktigt att säkerhetsställa att effekten av förslagen om unionsursprung i kapitel 3 uppnås. Såsom förslaget är skrivet får upphandlare vid vissa förhållanden frångå villkoren om unionsursprung och lågt koldioxidavtryck. Ett riktmärke är att villkoren får frångås vid upphandling om prisskillnaden mellan en produkt som uppfyller kraven respektive inte gör det överstiger 25 procent (artikel 11 c). Detta riktmärke finns bland annat för att undvika oproportionerliga kostnader, men tar inte hänsyn till att produkter dels har olika produktionskostnader, dels att kostnaderna kan skilja sig mellan medlemsstaterna vilket kan medföra att den offentliga upphandlingen som efterfrågemotor kan få olika betydelse i olika länder. Energimyndigheten ser en risk för att producenter från tredjeland kan runda reglerna genom att vara billigare än det satta riktmärket. För att reglerna ska ge avsedd effekt är det viktigt att adressera dessa risker.

En viktig fråga är hur förslagen kan påverka takt och kostnader i energiomställningen då de rör tekniker och produkter som är centrala för energi- och klimatomställningen samtidigt som EU:s nuvarande produktionskapacitet är underdimensionerad och produktionskostnaderna är avsevärt högre än Kinas. EU behöver fortsatt vara en attraktiv marknad för investeringar då det driver ekonomisk tillväxt och teknisk utveckling. Det finns andra regelverk rörande

⁴ Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om att påskynda miljöbedömningar, 2025/0391 (COD)

⁵ <https://www.regeringen.se/contentassets/9edfa7f36a514e369ad0b1c3501595f1/avvikande-fran-tyst-godkannande-om-en-myndighet-inte-har-provat-en-tillstandsansokan-enligt-eus-forordning-om-gigabitinfrastruktur.pdf>

utländska direktinvesteringar som bland annat adresserar investeringar från tredje land och effekterna samt omfattningen av dessa regleringar kan vara lämpliga att utvärdera i förhållande till förslagen i IAA.⁶ Energimyndigheten vill uppmärksamma några aspekter av förslagen som är viktiga att ta hänsyn till i den fortsatta beredningen.

Förslagen innehåller en del detaljreglering rörande de samriskbolag kommissionen ämnar styra mot (anges bland annat i artikel 18.2). Exempelvis är utgångsläget att åtminstone hälften av arbetsstyrkan på alla nivåer ska utgöras av unionsarbetare. Energimyndigheten vill lyfta frågan om det inte på kort sikt vore mer lämpligt med en lägre initial ambitionsnivå så att EU trovärdigt kan möta de krav som ställs på tredjeländ. Kommissionen kan ges möjlighet till att i delegerade akter justera nivåerna allteftersom den inhemska förmågan och kompetensbasen ökar. När det gäller detaljkraven behöver bara fyra av sex (artikel 18.2 a-f) uppfyllas. Det är oklart varför denna valfrihet byggs in om kraven är så viktiga som det argumenteras för i skälen, och frågan är om det kan vara lämpligare att sänka de individuella kraven initialt.

Förslaget om industriella accelerationszoner innebär också att medlemsstaterna ska underlätta finansiering av projekt i zonerna, bland annat *“i synergi med EU-program och i enlighet med befintliga regler för statligt stöd i tillämpliga fall”* (egen översättning). Det framgår av artikel 25g att medlemsstaterna beakta de forsknings- och innovationsbehov som industrin har i dessa zoner. I artikel 26 framgår i a) samt b) att medlemsstaterna ska underlätta finansiering av projekt i zonerna, bland annat i enlighet med befintliga regler för statligt stöd samt främja forsknings- och innovationsinvesteringar. En tolkning utifrån detta är att kommissionen i högre utsträckning vill att staten ges möjlighet att styra forskningsmedel eller annan finansiering till projekt i accelerationszoner. Energimyndigheten, som är Sveriges största finansiär av energi- och industrirelaterad forskning och innovation anser att den geografiska placeringen av ett projekt inte är någon garanti för att ett projekt ska ha en innovativ potential eller medföra ett önskvärt tekniskt ledarskap. Ansökningar om statligt stöd till forskning, innovation, investeringar ska beredas i konkurrens och utifrån bedömningskriterier anpassade för situationen. Därtill kan det inte uteslutas att en styrning av statligt stöd till vissa geografiska områden kan föranleda behov av ändringar i olika stödförordningar.

Enligt artikel 34 föreslås ändringar i förordning (EU) 2024/1735 som bland annat innebär att stödprogram som omfattas ska implementera krav på EU-ursprung för vissa utpekade nettonolltekniker (NZIA). Förslaget på förändrade krav i förordning (EU) 2024/1735 (NZIA) kan anses vara en skärpning i och med att de införs som grund för stödberättigande, ställer mer långtgående krav på tillverkningsland och inte tar hänsyn till försörjningsgrad av produkten inom EU, vilket görs i nuvarande förordning. Förslaget innebär även att nya ursprungs krav

⁶ Exempelvis EU:s förordning om utländska subventioner som ska motverka att statligt stöd från tredjeländer snedvrider konkurrensen på EU:s inre marknad, Lagen (2023:560) om granskning av utländska direktinvesteringar.

ska införas vid stöd till tillverkning av viss nettonollteknik, till skillnad från tidigare då endast inköpsstöd omfattades. Energimyndigheten vill understryka att utökade och skärpta krav på stödgivning i förordning (EU) 2024/1735 ytterligare ökar risken för fördröjning och fördyring av energiomställning, på motsvarande grunder som lyftes under yttrandet om Kapitel 3.

Energimyndigheten har tidigare gjort en utförligare snabbanalys av förslaget i sin helhet vilken har delats med Regeringskansliet.⁷

Beslut i detta ärende har fattats av ställföreträdande generaldirektören Peter Engdahl. Vid den slutliga handläggningen har därutöver chefsjuristen Rikard Janson, avdelningschefen Gustav Ebenå och enhetschefen Mathias Normand deltagit. Föredragande har varit handläggaren Salvador Perez.

Peter Engdahl

Salvador Perez

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift

⁷ Diarienummer: 2026-000223